

Recensie: Roma ^{1/2}*

Cinema Cartoons
woensdag 26 december 2018

foto © Netflix

Recensie:

Roma won een Gouden Leeuw op het recente filmfestival in Venetië. Niet moeilijk dus dat de prent van de Mexicaanse regisseur Alfonso Cuarón getipt wordt voor de Oscars. De prent staat alvast op de shortlist voor Beste Buitenlandse Film, voor de Golden Globes heeft de film drie nominaties op zak: die van Beste Anderstalige Film, Beste Screenplay en Beste Regisseur. Cinefielen moesten zo'n 5 jaar geduld hebben om een nieuwe film van de hand van de regisseur van onder andere 'Y tu mamá también' voorgeschoteld te krijgen. De hype is helemaal compleet omdat het een Netflix-film is die enkel op het videoplatform te zien is en slechts in een beperkt aantal bioscopen die kwaliteitsfilms op het menu zetten, gedraaid wordt. Kortom: de producent en distributeur creëren dus bewust schaarste voor het publiek. Dat is een slimme marketingtruc. In Antwerpen draait Cinema Cartoon's de film. Maar zoals wel vaker bij hypes, lost het product niet helemaal de torenhoge verwachtingen in.

Zeker, de sfeer van Mexico-Stad in 1970-1971 die Cuarón oproept voelt erg authentiek aan. Dat heeft in eerste instantie te maken met het consequent gebruik maken van zwart-witbeelden. Verder heeft ie oog voor detail zoals het lekken van de was. De belichting zit zeer goed, en de man weet hoe je esthetisch mooie plaatjes kan tonen. Alleen al het huis en de architectuur, met de metalen en glazen deur die een strakke lijnvoering kent dat ie laat contrasteren met de golvende lijn van de trap is erg knap in beeld gebracht. In die mate dat je soms het gevoel hebt naar plaatjes die recht uit een architectuurboek lijken te komen te zitten kijken. Maar Cuarón zou Cuarón niet zijn, mocht ie dat niet doen om ook figuurlijk voor zwart-wit contrast te gaan.

Zo zien we later de sloppenwijken waar Cleo (zeer knap neergezet door Yalitza Aparicio) vandaan komt. Roma volgt haar verhaal en dat van Sofia (rol van Marina de Tavira), een vrouw uit de hogere middenklasse die vier kinderen heeft. Cleo werkt samen met Adela (Nancy García García) voor haar in het huishouden. Op een dag laat Sofia's man haar zitten en hij stuurt haar geen geld meer. Cleo geraakt van haar kant dan weer zwanger van Fermín (Jorge Antonio Guerrero). Wanneer ze hem dat vertelt in de bioscoop, gaat ie even naar het toilet net voor het einde van de film om niet meer terug te komen. Dé quote van de film is dan ook die van Sofia: 'We are alone. No matter what they tell you, we women are always alone.' En met die quote kaart Cuarón het machogedrag van Mexico aan, waar mannen hun verantwoordelijkheid niet nemen als ze een vrouw zwanger maken, maar haar bedreigen. Die machocultuur zit er in de jaren '70 al van kindsbeen af in. De kinderen van Sofia zien we vaak ruzie met elkaar hebben, met speelgoedgeweertjes spelen of 'dood' spelen. Een van de eerste quotes die we horen is een van de kinderen van Sofia die weet dat een kindje met een waterballon naar een soldaat gooide en doodgeschoten werd. Niemand lijkt daarvan op te kijken. De overheid neemt ook zo maar grond in beslag waardoor mensen aan hun lot worden overgelaten. Studenten protesteren, maar die protesten worden met geweld de kiem in gesmoord wanneer Cleo op zoek gaat naar een kinderbedje. Of hoe dood een (nieuw) leven dicht bij elkaar liggen.

Knap is dus het contrast dat Roma toont. Zo is er overal hondenpoep op het koertje waar de wagens parkeren van Sofia's huis, en zien we in de openingsscène Cleo die opkuisen met water dat in golven - alsof we naar een zee aan het kijken zijn - opkomt

en terugtrekt. Knap is overigens het omgevingsgeluid die deze prent laat horen, tot in het kleinste detail. Tijdens die openingsscène hoor je bijvoorbeeld het geluid van water dat in een afvoer loopt. Andere beelden die we te zien krijgen, voelen dan weer net iets te gezocht aan. Wanneer Aparicio als de zwangere Cleo van een trap naar beneden komt passeert ze een koppel ganzen dat aan het vogelen is en ongestoord verder doet wanneer ze er langs gaat.

In de beeldvoering tipt Cuarón al dat Cleo een miskraam zal krijgen. Ze aanvaardt tijdens haar zwangerschap namelijk een alcoholische drank die ze met beker en al laat vallen. Enkele seconden zien we de scherven en de alcohol op de vloer liggen. Dat shot duurt net iets te lang om toevallig te zijn. Een beeld, een verwijzing naar het gebroken ei, de miskraam dat we al vaker zagen. Erg knap is weliswaar een van de laatste scènes waarbij de twee kinderen van Sofia, Paco (Carlos Peralta) en Sofi (Daniela Demesa) tegen de afspraken van hun moeder in te diep in de onrustige zee gaan en in de problemen komen. Cleo die niet kan zwemmen maar gaat het water in. Cuarón slaagt erin die golven in combinatie met het klotsen van het water zo dreigend weer te geven dat je op het puntje van je stoeltje zit hoe het met die drie gaat aflopen.

Maakt Roma, dat een traag vertelritme kent en vooral het dagelijks leven toont, kans op een Oscar of een Golden Globe? Absoluut, omdat de prent de kaart trekt van sterke vrouwen die verlaten worden door laffe mannen. Qua thematiek, vrouwenrechten, feminisme, kon Alfonso Cuarón alvast geen beter moment dromen om zijn film uit te brengen. Met The Shape of Water lukte het die andere Mexicaanse regisseur, tevens een goede vriend van Cuarón, Guillermo Del Toro, om het patriarchaat, de dominante gewelddadige man, aan te kaarten. Dat deed The Shape of Water weliswaar in slechts 1 scène. Roma gaat in se daar helemaal over. Â

< Bert Hertogs >Â Â